

A'

TSASZARI ÉS KIRALYI FELSÉG'
ENGEDELMÉVEL.

Nro II.

Költ Bétsbenn, Böjt-elő Havának (Fébruáriusnak)
7-dik napján 1800-dik Esztendőbenn.

Béts.

Landgraf Fürstenberg Fridrik, Cs. Kir. Kamarás Úr, tegnapelőtt indult el innen Sz. Pétersburgba, kit Ő Felsége, Nádorispányné Ő Császári Herczagsége' szerentsésen lett el-érkezésének hírével küld oda.

Lapukin Orosz Császári Kamarás Úr, ki még a' múlt Décemberben érkezett vólt ide Sz. Pétersburgból, a' napokban fog innen Budára indulni, onnan pedig Sz. Pétersburgba veszi út-

M

ját. Ugyan Budáról megy egyenesen vizsza Sz. Pétersburgba Orosz Paln Grófné is, ki Pétersburgból addig kísérte vólt Nádorispányné Ő Csász. Herczegségét.

Abban a' nagy és víg társaságban, melly, Nádor-Ispány és Nádor-Ispányné Ő Csász. Kir. Herczegségek' mulattatására tartatott itt Jan. 13-dik éjtszakáján a' F. Udvarnál: örvendő 's jót kívánó Versezetek is olzódtak ki nyomtatásban, nem tsak egy rendbéliek, a' Főhercegi új Párhoz viseltető köz szeretetek 's tiszteletnek nyilatkoztatása végett. Mind ezek felett, különös kedvességet talált az a' Versezet, melly, egy Tudós, és mind deák mind német Verseiről igen esmeretes Udvari Tanácsos Úrnak Szerentsés penájából folyt, 's a' mellyet, kilentz ifjú Dámák, Múzsák módjára öltözködve, nyújtottak bé Palatínusnének Ő Csász. Herczegségének. Bészéllik ezen Versezetben a' Múzsák, Alexándrának, hogy ők meg-értették a' Parnassus hegyén, minémü örvendezésben legyenek a' Duha mentiben Ferentz és Therézia, sőt az egész nép, azon okból, hogy hozzájok, óhajtott módra érkezett egy igen szép Herczegi Pár, a' távol eső Néva partjáról, a' hol Pál, Máriával egygyütt, gondoskodik az emberiség' javáról. Ezen örvedetes hírnek hallására, gondosan fel-készültek tehát ők mindjárt, kiki a' maga ajándékival, és siettek le-szállani a' Parnaszfuszról, hogy kötelességjek szerént meg-ditsöithessék a' F. Pár' öröm-innepét. Jelen is vagynak imé: de megvallják, hogy szégyenletekben alig tudnak töb-

bet szólni, látván, hogy igen későn érkeztek mind azon ajándékokkal, a' mellyeket ő általok szokott vólt mászszor ki-olztatni az Istenek Tanáttsa, mert valamit ők szántak Alexándrának, mind azt maga az Istenség, saját kezével rakta már elébb Alexándra személlyére: úgymint a' kinek homlokán, emelt trónust magának, a' finom elmésséggel; 's az okossággal egygyesült tiszta gondolkozás tehetsége; ajakain múlat kedvesen a' szívre ható 's meg-győző ékessen-szólás; szemein által ki-tündöklék a' tiszta lélek és jó-szív; egészsz külsőséget, kellemetes Ifjúság virága, felséges termet, tekintet, 's járás ékesíti. Illy látásra, édes álmélkodással el telve, tsák azt kívánhatják a' Múzsák, hogy Bétsnek, Pétersburgnak, és a' Császár' minden Tartományainak öröme, legyen áldott a' F. Pár egygyesülése, és az abból származandó szerelem zálogi, váljanak Alexándrának 's Józsefnek mássáivá. — Ez, a' Versezetnek summás értelme: azonban sok németül értő Olvasóinknak kedvéért, ime közöljük az egészsz Versezetet maga eredeti valóságában is:

An die Erzherzogin
Alexandra Kais. Kön. Hoheit.

Die neun Musen.

Frau!

So hat der Hochzeit Gott, vom fernen Newa-
strande,

Wo für der Menschheit Wohl Paul mit Ma-
rien wacht.

M 2

Nach Götterschluss vereint durch langgewünschte
Bande,
Das schönste Fürstenpaar auf Isters Flur ge-
bracht.

Franz und Theresia mit zärtlichem Bestreben
Druckt, Alexandra dich! erfreuet an die Brust,
Die ganze Kaiserstadt empfindet neues Leben,
Und nimmt frohlockend Theil an ihrer Her-
scher Lust.

Und bliebe diese Lust den Musen wohl ver-
borgen?

Dann waeren sie nicht werth, das was sie
sind zu seyn.

Für jedes Freudentags Verherrlichung zu sorgen,
Band Vater Jupiter uns, seinen Töchtern, ein.
Kaum hatten wir demnach den frohen Ruf ver-
nommen,

Sah jede Muse sich nach ihren Gaben um,
Wir liesen den Parnass und eilten zu kommen,
Allein nun stehen wir da, beschämt, verle-
gen, stumm!

Wir kommen viel zu spät mit allen jenen Gaben,
Die sonst der Götterrath durch uns zu senden
pfllegt,

Denn alles, was wir Dir O Frau! bestimmt
haben,

Hat er mit eigner Hand schon lang in Dich
gelegt.

Es trohnt auf deiner Stirne, gepaart mit feinstem
Witze,

Von Klugheit unterstützt, des hellsten Den-
kens Kraft,

Und deine Lippe kohr zu ihrem Lieblingsstize
 Beredsamkeit, die rührt, und Ueberzeugung
 schafft.

Aus deinem Auge strahlt der reinsten Seele Güte,
 Des besten Herzens Bild, das Vorsicht ja
 verlieh,

Von aussen schmücket Dich, der holdsten Ju-
 gend Blüthe,
 Gestalt, Geberde, Gang in schönster Har-
 monie.

Dies bist Du Frau bereits! Was bleibt nun den
 Musen,

Die ganz entzückt vor Dir, und tief bewun-
 dernd stehen?

Von einem Wunsche nur, von einem schwillt
 ihr Busen,

Lafs, Vater Jupiter! ihn in Erfüllung gehen!
 Zu Wiens und Petersburgs, zur Lust der Kajser-
 länder,

Soll dieser hohe Bund, des Seegens voll ge-
 deihen,

Und eine lange Reihe erhabener Liebespfänder,
 Bald Alexandrens Bild, bald Josephs Abrisz
 seyn!

Néhai VI-dik Pius Sz. Pápa' halálának szo-
 morú innepét, egészsz czeremóniával tartotta
 tegnapelött és tegnap, az idevaló Magistrátus,
 a' Sz. István Templomában, melyben a' boldo-
 gútt Első Keresztyén Papi Fejedelmi Méltóság,
 Bétsben létekor először, tett vala fzent szolgál-
 latot.

A' réz-garasokon kívül, két garasos réz-pénzek is indultak folyamatba, Ő Felsége' rendeléséből, Febr. 1-ső napjától fogva.

Az az Anglus Követ Lord Wickham, ki Svájtzer Országban viselt ez előtt Követséget, és a' nyáron Zürich (Tigúrum) Városában, Svájtzer Regementeket is állított vólt fel Anglus pénzen, most Bétsben múlat, 's két három nap múlva Monachiumba, Baváriának Fő-városába indul.

Hadi Környüldállások.

(Külföldi Ujságok szerént.)

1. Német Birodalmiak.

Augsburgból Jan. 28-dikán: — „Tegnap előtt Prágába indult innét Orosz Követ Gróf Stackelberg.“

Freyburgból Jan. 22-dikén: — „Fr. Vezér Moreau, ezen Hónapnak 17-dikén, Alt- és Neu-Breisachban járt. Alt-Breisachban parantsolatot adott ki, hogy Eckhartsberget, még inkább meg kell erősíteni.“

A' Rajna bal meljéki német Tartományokban, mellyeket négy Ofztályokra (Departmánokra) osztottak fel a' Fr-ák, eleikbe terjesztették ök a' mostani új Constitutiót a' Lakosoknak: de a' mint olyassuk felölök, kevesen vállalkoztak még közzülök, kik azzal való megelégedéseket, neveknek alól-írásával bizonyították volna.

2.) Helvétziaiak.

Stockachból Jan. 24-dikén: — „Helvétziában nintsenek most a' Frantziák többen mind öfzfe 26 ezernél.“

Az előbbeni Direktórium helyébe emberséges és nagy tekintetben lévő hét Férjfiak állítótak elő Bernában, a' Helvétziai Végrehajtó-hatalomnak addig tartandó ki-szolgáltatására, míg már a' munkában lévő új Constitutió el készül, melynek alkotásába nem avatja magát Bonaparte, a' mint különös Levélben meg-ígérte.

Neveik, az említett provisorius Igazgatóknak, következők: Glaire; Dolder; Savary; Frisching; Müller; Gschwend; Finsler. — Gchwend, Cancelláriussa, a' Sz. Gáli Apátur-nak; Frisching, egy vólt Bernában, a' Revolú-tzió előtt fő tiztséget viselt Személyek közzül.

3. Angliaiak.

Londonból Jan. 13-dikán: — „Az Egyip-tomi partok előtt vígyázó hajóink, el kaptak egy frantzia hajót, a' melly, Levelekkel indúlt ki az Alexandriai Kikötőhelyből, 's Fr. Ország-ba szándékozott. Midőn látta a' Fr. Kapitány, hogy már meg nem menekedhetik az Anglus kéz-be való jutástól: a' magával vitt tsonó Levelet a' tengerbe vetette; de egy a' mi Hajósaink közzül, hirtelen bé ugorván a' tengerbe, sze-rentsésen ki-kapta azt a' habok' torkából. Van egy a' Levelek között, mellyet Dugua nevű Ge-nerális írt Barrashoz, ki még akkor, midőn író-

dott a' Levél, Direktor vólt. Ki fognak adó-
ni nyomtatásban ezen Levelek is, mellyekkel,
a' már ez előtt ki nyomtatódott hasonló sorsú
fr. Leveleknek két Szakaszja, háromra neve-
kedik."

„Tüzokádó nevezetű Fregátunk, egy Hol-
landus hajót nyert el, a' melly, gazdag teréhvel
indúlt Batáviából."

Az Angliai Ország-gyűlés' Üléseinek újra
való kezdődése, Jan. 21-dikére vólt határozva.

4. Frantzia és Török Országok.

A' Suánokhoz való szításért tiltott meg Bo-
naparte, a' mint jelentettük, száznál több Pá-
ri'si Újságokat: a' meg hagyott Újságok tehát
már, azt hirdetik: hogy Jan. 20-dikán, békes-
ségre hajlottak, a' Ligeris (Loire) bal partján
vólt Vezérjeik 's egyéb Tisztjeik a' Suánoknak.
Ezen állításnak meg-bizonyítására, közlik ugyan
az említett Újságok, Brune és Hedouville Gene-
ralisok' Leveleit is; de azért nem ok nélkül le-
het még halasztani e' részben az egészsz hite-
adást.

A' midőn egy felől békéllést hirdetnek né-
melly Pári'si Újságok a' Suánokról: más felől
a' l' Ami des Loix azt írja, hogy 8 ezeren
részszerént le-öletődtek közzülök, részszerént fog-
ságba estek, egy hartzban, melly, Manshoz
közel, 8 óráig tartott. Innen azt a' következést
lehet méltán tsinálni: hogy sem egygyik, sem
a' másik Tudósítás, nem az egészsz hitelességük
közzé tartozik.

A' Breszti Kikötőhelyben tartózkodó Spanyol Hajóssereg' Vezére Massaredo, Spanyol Követséget fog ezentúl viselni Pári'sban, Marki Musquiz helyett, a' ki Madritba hívatott vizsza Státus-Tanátsosnak. Massaredot a' Tengeri Vezérségben Gravina váltja fel.

Az Egyiptomi Frantzia Seregnak, és az az ellen indult Török Nagy-Vezéri Armádiának hadi történeteikről nem lehet egészsz meg-határozással valami bizonyost írni: mert némelly Konstantzinápolyi Levelek azt írják, hogy a' Nagy-Vezér Seregének előjáró része győzedelmeskedett a' Frantziákon; a' Frantzia Tudósítások pedig nagyítva írják, hogy Kleber Fr. Vezér, olly vesztéséget okozott a' Nagy-Vezérnek, a' melyre nézve ez, kéntelenített Octóber' vége felé, tíz napi járó földre vonni vizsza magát Gaza Városától (melynek fekvését látni lehet az általunk küldött Egyiptom' és Szíria' Mappáin.)

Konstantzinpolyból Déc. 16-dikán: — „A' Nagy-Vezér' Helytartója, ki-tevődött hivataljából, 's helyébe, Baehi Abdillah lett Kajmakánná.“

„Ratib, ki az utólsó Török had után Bétsbe küldődött nagy czeremóniával a' Cs. K. Udvarhoz Követségbe; annakutánna pedig Kelső dolgokra ügyelő Miniszterséget (Reis Effendi-séget) viselt Konstantzinápolyban: gyanúságha ejtette magát a' Frantziákkal való egygyetértésről, mellyért is elébb, számkivettetett Rhodus Szigetébe, mostanság pedig a' fejét is el vesztette.“

5. Olasz-Országok.

Corsica (Korzikai) Szigetéről a' Párisi Tudósítások is említik rövideden, hogy ott újra zenebonás világ vagyon; de Liwornóból, bővebb Tudósításokat közlenek ezen tárgy felől, a' mely Tudósítások, egyenesen magából Korzikából érkeztek oda, 's ez az értelmek:

„A' múlt Septembertől fogva, igen zavaros folyamata van itt (Korzikában) a' dolgoknak. A' Lakosok sok helyeken meg-támadták az említett hónapban a' Frantzia Katonaságot. Fiumorbó tájján, le is öldöstek belőle ötfázat, négyfázan pedig hadi fogságra akarták közzüle meg-adni magokat: de minthogy a' Fr. Generálisok, mind agyon lövöldöztettek vólt az ollyatén el-fogott Korzusokat, kik ellenkeztek a' Frantzia Respublikával: ez okon, a' Korzusok se' kegyelmeztek meg az említett 4 száz Frantziáknak. Levie, Rocca, Vico, Olmetto, 's több más Helységekben is a' Lakosok győztek: mindazáltal az Olmettoiak meg nem ölték, hanem csak ki-fegyverkeztek, és Ajacioba fogva küldötték az általok meg-győzette-tett Fr-ákat. Porto Vecchioban a' mint adót akart bé szedni egy tsomó Frantziáság: puskákat kapkodtak a' Lakosok, 's minekutána 30-at közzüle földre terítettek: a' többeket meg-futamatták. Azon vagynak a' Korzusok, hogy Szigetjeből egészen ki verjék a' Frantziákat, 's az egyesült Hatalmasságok' általmába ajánlják magokat.“

(Midőn néhai XV-dik Lajos Fr. Király, ki éppen a' szerentsétlen 16-dik Lajos előtt uralkodott, erőssen rajta vólt, hogy Fr. Országhoz kaptsolhassa Korfzikát: Paoli nevű híres Generális, derekasan óltalmazta ezen Szigetet, Choisoul Fr. Ministernek szándékai ellen. Paolinak olly hív Követője vólt a' Frantzia első Consulnak Buonapartenak az Attya, Buonaparte Károly, hogy ki-vetkezvén Magistrátusi ruhájából, melly tífztséget viselt vala Ajaccio Városában, köz Katona fővel szolgált; 's midőn végre, ugyan csak el foglalták a' Fr—ák Korfzikát, oda akarta azt hagyni Buonaparte Károly, hanem egy Attyafia, a' ki Kánonok vólt, tartóztatta vizsza sok kérései által. — 1773-dik eszt—ben a' Korfzikai 3 Rendek, Követeket küldöttek Pári's-ba a' Királyhoz, kik közzül egy vólt, a' Nemesek' részéről, Buonaparte Károly. Kevéssel annakutánna Királyi Fiskálissá lett Ajaccióban, a' hol már kétszáz esztendőktől fogva telepedtek vala meg az Elei, kik, a' Toskánai földről szakadtak oda, Buonaparte és nem Bonaparte nevezet alatt, mint kezdték írni rendszerént a' Fr. Tudósítások ezen nevet. — 1790-ben, a' midőn nem élt már Buonaparte Károly, a' mostani Fr. első Consul, Oberstlieutenánt vólt Korfzikában a' Nemzeti Gárdák között. Ezen rangjában, roszsz vélekedéssel kezdtek ő fölöle lenni az akkori Franczia Hatalmaskodók, azon okból: mivel azon Végzésekre nézve, melyben Paolit, a' Fr. Respublika' ellenségének hirdették ki, egy ellenző írást küldöttek Pári'sba az Ajac-

ciói Előljárók, és annak az Írásnak Buonoparte Napoleante (ez a' kereszt neve a' Fr. első Consulnak) is alája írta magát. — Már 1793-ban, hadakozott Buonoparte N., Paoli ellen, és Ajacciót fel-kívánta, a' hol Masséria nevezetű Rokona volt a' Komendáns.)

Magyar-Ország.

A' F. Helytartó Tanács' végzéséből jelentik minden Szüléknek: kik a' Debreczeni T. T. Piáristáknál akarják taníttatni Fiaikat, hogy ott a' Grammatika Oskolák előbbi állapotjokban meg vagynak; a' két felsőbbek (Humanitatis Scholae) is újra folyamatba tevődnek, ha a' Tanítványok' száma elegendő lesz: minekoka'ért a' melly Szülék, a' nevezett T. T. Atyákhoz akarják a' Grammatikán felül való Oskolákba küldeni Fiaikat: tudósítsák ezen szándékjokról, az említett Oskoláknak Helyhéli Directorát az Oskolai első fél esztendő előtt.

Febr. 1-ső napján, igen fényes és örvendétes czeremóniával vezettettek 's kísértettek bé Budára Nádorispány és Nádorispányne Ö Csász, 's Kir. Herczegségek.

Körmözt-Bányáról Jan. 18-dikán: — „A' mi Királyi Bánya Városunkban e' bé-állott esztendő' Boldog-Afzfzony Havának 14, 15, és 16-dik napjain, Néhai nagy emlékezetű Hatodik Pius Szentséges Római Pápanak örök nyugalma végett, halottas Isteni tisztelet tartatott. Mellyre nézve a' Város Templomának közepin, egy, jó ízzel készült, gyászos nagy ko-

porsó állíttatott fel, mellyet két oldalról négy Tzövek-ofzlopok, és számtalan égő gyertyák fényesítettek. A' koporsót, boldogult Pápa Ö Szentségének nemes tzimerei, és Fő. Méltóságát jelentő ékességei tették tekintetessé, ezen alól-írás mellett :

Pio. VI.

Christi. in. terris. Vicario.

Principi. mitissimo.

Invicto. Religionis. Athletae.

Glorioso. nostri. aevi. Martyri.

Qui. Valentiae. in. Gallia.

29. Augusti. Anno. 1799.

In. Exilio. obiit.

Civitas. Cremnicziensis.

Parentat.

Diebus. 14. 15. 16. Jan.

1800.

Az Ofzlopokon, mellyeknek Ormójira ékes füstölő edények vóltak helyheztetve, az azokhoz alkalmaztatott, kerekded szabású, Pápa tzimerek alatt, Nagyon Tiszt. Plébánus Úr Hartl Zeferin Úrnak rendeléséből, ezek olvastattak: Az elsőn.

Ecce ego mitto vos, sicut oves in medio luporum. Estote ergo prudentes, sicut serpentes, et simplices, sicut columbae. Math. 10. 16.

A' másodikon.

Cum persequentur vos in Civitate ista, fugite in aliam. Math. 10. 23.

Regnum meum non est de hoc mundo. Joan. 18. 36.

A' harmadikon:

Domine, paratus sum et in Carcerem, et in mortem ire. Lucae 22. 33.

A' negyediken:

Domine, ne statuas illis hoc peccatum. — Et cum hoc dixisset, obdormivit in Domino. Actor. 7. 59.

A' nagy Oltáron pedig, melly bé vala fe. kete vázonnal fedve, egy nagyobb, és két kissebb Família-Tzímerek, és Pápai ékességek függtek. A' halottas Sz. Misét, melly előtt szomorúan hangzottak mindenkor egy óráig a' harangok, a' fellyebb említett Tifzt. Plébánus Úr, maga tartotta mind a' három napon egész czeremóniával, melyre e' Nemes Városnak főbb és alacsonyabb Rendjei, az Oskolai Ifjúsággal, 's annak Érd. Tanítóival egygyütt, nagy számmal megjelentek, és ott mindnyájan, a' mint kinek kinek tekintetéből ki lehetett venni, nagy megilletődéssel, 's buzgó ájtatossággal tisztelkedtek.

Szala Vármegyének Bük nevezetű helységében lakik egy Büki Antal nevű Nemes ember, ki már 122 esztendő. Jobbára tsak borral és kenyérrrel él, még olly erőben vagyon, mint akár mitsoda fiatal ember; kapáll, kaszáll, 's tesz más munkákat is.

Elegyes Tudósítások.

'A' Würtembergi Herczég's Rendei között sok olyanok, kik a' mint megírtuk felölök a'

Tartományi gyűlés' el-ozzlattatása után, nem szegezheték már többé magokat ellene nyilván a' Herczegnek: titkon próbáltak magokban gonofzt forrálni: de szerentsésen ki-nyilatkozván álnok szándékjok, használtak azzal annyiban a' köz-bátorságnak, hogy méltó okot szolgáltattak általa a' magok el-záratására, 's ekképpen a' további árthatás' alkalmatosságától lett meg-fosztattatásokra.

A' selyem-bársony matériának fel-ment az arra Pári'sban: mivel az új Tisztviselőknek új Tisztviselőknek, új Formaruhájaikra négy ezer réf kívántatik.

Végezte azon Nápolyiak' meg-büntettetése le-írásának, kiket a' Törvényfzék, részszerént halálra ítelt, részszerént pedig számkivetésbe küldött, a' Frantziákkal tartott pártos egygyet-érté-ekért.

„Nápoly Városa, és Ischia Szigete között, (mint a' meg-küldött Olasz Ország mappáján lehet látni) van egy kis Sziget, mellynek Procida a' neve. Ez a' név nem fért a' mappára, a' szük hely miatt) Ebben a' Szigetben következendő tíz egyházi rendü Személyek végezték akasztófán életüket, úgymint: Lubrano Miklós, Scialojo Antal, Florentino András; Assanti Vincze, Schiano Salvator, Jevola Ferentz, Castagliola Mihály, Buoncore Ferentz, Alberico, és De Luca Antal. Hasonló vége volt Golise Miklósnak is Társával egygyütt, kik a' Tengeri hajókön

szolgáltak volt. — A' Levelezők , utolsó Tudósításában nem tesz már semmi több említést az Executiókról, hanem azt jegyzi meg, hogy két száz, 's tizenhat illyes bűnösök küldöttek számkivetésbe. Egy más Tudósítás szerént, által szállítódtak ezek, nem különben mint a' Római úgy nevezett Pátrióták, Frantzia Országának Touloni 's Márziliai (Marseille) Kikötőhelyibe. Ezen számkivettettek között voltak külömbkülömbféle rendű Férjfiak, 's Afzszonyok is.

Északi-Amérikában, a' Neusundlandi vagy Terre Neuvei partokon, olly bőv halászatjok volt a' múlt eszt—ben az Anglusoknak, hogy tsak egy hajó, mellyen nem volt több öt embernél, nyóltzvan ezer Stokfissal tért visszra Angliába.

A' F. Magyar Cancelláriához, Néh. Referendárius M. Vlasits Úr helyébe, méltóztatott Ő Felsége, Referendárius Udvari Tanácsossá tenni által a' Helytartói Tanátsnál érdemesen viselt Consiliáriusságból, Báró Püchler Ő Nagyságát.
